

Anexa nr. 3 la ordinul ministrului educației naționale nr. 5001 / 02.12.2014

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

**Programa școlară
pentru disciplina**

**RELIGIE
CULTUL ORTODOX DE RIT VECHI
Clasele a III-a și a IV-a**

București, 2014

Notă de prezentare

Programa școlară pentru disciplina *Religie – cultul ortodox de rit vechi* reprezintă o ofertă curriculară pentru clasele a III-a și a IV-a din învățământul primar. Disciplina este prevăzută în planul-cadru de învățământ în aria curriculară *Om și societate*, având un buget de timp de 1 oră/săptămână, pe durata unui an școlar.

Programa disciplinei *Religie* este elaborată potrivit unui nou model de proiectare curriculară, centrat pe competențe. Construcția programei este realizată astfel încât să contribuie la dezvoltarea profilului de formare al elevului din ciclul primar. Din perspectiva disciplinei de studiu, orientarea demersului didactic pornind de la competențe permite accentuarea scopului pentru care se învață: formarea elevilor în spiritul valorilor moral-creștine care să stea la baza concepției asupra relației Dumnezeu-om, om-semeni și, nu în ultimul rând, la baza atitudinilor față de propria persoană. Programa oferă posibilitatea înțelegerii caracteristicilor principale ale religiei creștine, așa cum este aceasta prezentată în Sfânta Scriptură – Vechiul Testament și Noul Testament –, precum posibilitatea înțelegerii istoriei și a specificului propriei confesiuni religioase.

Structura programei școlare include următoarele elemente:

- Notă de prezentare
- Competențe generale
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Conținuturi
- Sugestii metodologice

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte diverse.

Competențele generale vizate la nivelul disciplinei *Religie* jalonează achizițiile elevului pentru întregul ciclu primar.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale, reprezintă etape în dobândirea acestora și se formează pe durata unui an școlar. Pentru realizarea competențelor specifice, în programă sunt propuse exemple de activități de învățare care valorifică experiența concretă a elevului și care integrează strategii didactice adecvate unor contexte de învățare variate.

Conținuturile învățării se constituie din inventarul achizițiilor necesare elevului pentru dobândirea competențelor specifice. Astfel, acestea sunt grupate pe următoarele domenii: „Noțiuni generale cu privire la credința creștină ortodoxă de rit vechi; simbolul credinței” (АЗБУКА ДРЕВЛЕПРАВОСЛАВНОЙ ВЕРЫ) și „Sfânta Scriptură – cartea de căpătâi a unui creștin” (СВЯЩЕННОЕ ПИСАНИЕ – НАСТОЛЬНАЯ КНИГА ХРИСТИАНИНА). Aceste domenii susțin formarea competențelor specifice, precum și construirea situațiilor de învățare într-un mod flexibil și creativ, în raport cu particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor.

Sugestiile metodologice includ strategii didactice, precum și elemente de evaluare continuă. Prezentă programă școlară propune o ofertă flexibilă, care permite cadrului didactic să modifice, să completeze sau să înlocuiască activitățile de învățare. Se urmărește astfel realizarea unui demers didactic personalizat, care să asigure formarea competențelor prevăzute de programă în contextul specific al fiecărei clase și al fiecărui elev.

Pentru a asigura un cadru coerent în predarea *Religiei*, programa școlară propune un set de elemente comune pentru toate cultele din România ce au drept de predare a propriei religii în sistemul de învățământ: lista competențelor generale, o serie de exemple de activități de învățare și partea generală a sugestiilor metodologice. Listele de competențe specifice și de conținuturi sunt elaborate de către fiecare cult, permițând orientarea către teme relevante pentru fiecare dintre acestea.

Competențe generale

- 1. Aplicarea unor norme de comportament specific moralei religioase, în diferite contexte de viață**
- 2. Colaborarea cu copiii și cu adulții din mediul familiar, în acord cu valorile religioase**
- 3. Explorarea activă a unor elemente din viața de zi cu zi, din perspectiva propriei credințe**

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Aplicarea unor norme de comportament specific moralei religioase, în diferite contexte de viață

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>1.1. Analizarea unor opinii cu semnificație religioasă, exprimate în raport cu anumite situații de viață</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>definirea Sfintei Scripturi ca sursă a cunoașterii lui Isus Hristos și a învățării creștine</i> - <i>dialog pe tema specificului și structurii Noului Testament</i> - <i>explicarea semnificației unor slujbe: Sf. Liturghie; Sfintele taine; sfințirea apei etc.</i> - <i>identificarea, în imagini și texte, a unor aspecte legate de împlinirea unor porunci în diferite contexte</i> - <i>jocuri didactice ilustrative, care să valorifice experiențe ale copiilor, relevante din punct de vedere religios (referitoare la manifestarea unor virtuți în viața lor: sinceritatea, blândețea, bunătatea, răbdarea etc.)</i> <p>1.2. Identificarea principalelor îndatoriri ale unui creștin în relație cu semenii, pe baza valorificării unor experiențe din viața cotidiană</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>dialog despre caracteristicile limbii slavone bisericești</i> - <i>exerciții de analiză a specificului literelor slavone bisericești</i> - <i>dialog pe tema privind rolul muncii și a efortului în viața omului</i> - <i>povestirea unor fapte bune, fie proprii, fie ale altora, relevante pentru aspecte precum: rostirea adevărului, ascultarea sfaturilor, manifestarea blândeții și a bunătății, experimentarea răbdării, manifestarea unor atitudini de respect etc.</i> <p>1.3. Formularea unor reguli de comportament moral-creștin, cu ajutorul profesorului, pentru diferite contexte de viață</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>dialog pe tema iubirii creștine în relațiile cu ceilalți oameni</i> - <i>organizarea de activități comune cu elevi aparținând altor religii</i> - <i>studii de caz pe tema relaționării cu ceilalți</i> 	<p>1.1. Compararea unor opinii cu semnificație religioasă, exprimate în raport cu diferite situații de viață</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>dialog pe baza învățăturilor cuprinse în Crez; exerciții de rostire a Crezului ca rugăciune</i> - <i>dialog pe tema: Cele șapte Taine</i> - <i>identificarea, în imagini și texte, a unor aspecte legate de împlinirea unor porunci în diferite contexte</i> - <i>explicarea modalității de căutare a unui text în Sfânta Scriptură</i> - <i>exerciții de argumentare a unui punct de vedere personal, în spiritul toleranței față de punctele de vedere ale altora</i> <p>1.2. Sintetizarea principalelor îndatoriri ale unui creștin, pe baza valorificării unor situații din viața cotidiană, a exemplelor unor persoane din Biblie și a unor sfinți</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>studii de caz pe tema respectării sau a nerespectării celor zece porunci</i> - <i>exerciții de prezentare a experienței proprii legate de Cele Șapte Taine</i> - <i>analiza, din perspectiva creștină, a unor atitudini și comportamente, pornind de la situații din viața cotidiană, texte literare, texte care prezintă persoane din Biblie sau sfinți etc.</i> - <i>jocuri de rol: „Cum mă comport în situația...”, cu aplicații la diferite contexte relevante (comportamentul în diferite contexte sociale familiare; împlinirea poruncii iubirii etc.)</i> <p>1.3. Analizarea modului în care sunt aplicate reguli de comportament moral-creștin, în diferite contexte de viață:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>studii de caz, pornind de la situații de respectare/încălcarea regulilor de comportament religios-moral</i> - <i>dialog pe tema regulilor de comportament religios la primirea unor Sfinte</i>

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<ul style="list-style-type: none"> - stabilirea, cu ajutorul profesorului, în grupuri mici și/ sau la nivelul clasei, a unor reguli de comportament adecvate vârstei elevilor și diferitelor contexte (școală, familie, biserică, stradă, natură etc.), relevante din perspectivă moral-religioasă 	<p>Taine (spovedanie, împărtășanie etc.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - formularea în grup a unui set de reguli ale clasei/ al unui regulament al clasei, care să valorizeze porunca iubirii aproapelui - exerciții de formulare a unor argumente/ contraargumente în analiza unor situații-problemă apărute în cadrul grupurilor de apartenență

2. Colaborarea cu copiii și cu adulții din mediul familiar, în acord cu valorile religioase

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>2.1. Exersarea unor roluri în cadrul grupurilor de apartenență, în acord cu valorile religioase</p> <ul style="list-style-type: none"> - participarea la activități de diferite tipuri împreună cu alți membrii ai școlii, comunității, parohiei etc. - studii de caz pe tema relaționării cu ceilalți - exerciții de identificare a rolurilor sociale ale unui elev, în raport cu persoanele importante din viața sa de creștin (părinții, preotul, nașii, creștinii din parohie, prietenii etc.) - exersarea unor responsabilități și sarcini de lucru variate, în activitățile de tip perechi și în cele de grup <p>2.2. Descrierea unor tipuri de relații și atitudini sociale, din perspectiva moralei religioase, pornind de la situații concrete</p> <ul style="list-style-type: none"> - audierea unor texte religioase în limba maternă, în proză sau în versuri, în care se reflectă ideea de adevăr, respect, blândețe - elaborarea de compuneri pe tema unor evenimente din viața lui Isus Hristos - elaborarea de compuneri/ lecturarea de povestiri/ jocuri de rol cu scopul evidențierii unor relații în cadrul grupurilor 	<p>2.1. Descrierea comportamentelor relaționale din cadrul grupurilor de apartenență, prin raportare la valorile religioase</p> <ul style="list-style-type: none"> - audierea unor povestiri care evidențiază exemple de conviețuire armonioasă între semeni - dialog pe tema obiceiurilor și tradițiilor specifice religiei ortodoxe de rit vechi - dialog pe tema calendarului bisericesc de rit vechi - elaborarea de compuneri pe teme de educație religioasă, pornind de la o situație dată <p>2.2. Analizarea unor tipuri de relații și atitudini sociale, din perspectiva moralei religioase, pornind de la situații concrete</p> <ul style="list-style-type: none"> - dialog pe tema unor evenimente religioase semnificative din viața comunității rușilor ortodocși de rit vechi și a societății, pornind de la experiența elevilor - audierea/învățarea unor rugăciuni, cântări și stihuri religioase - jocuri de dezvoltare a imaginii pozitive despre sine și despre celălalt, valorificând diferite exemple din domeniul religiei

3. Explorarea activă a unor elemente din viața de zi cu zi, din perspectiva propriei credințe

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>3.1. Analizarea semnificației unor evenimente religioase din viața comunității</p> <ul style="list-style-type: none"> - dialog pe tema vieții Domnului Isus Hristos ca model de comportament creștin - dialoguri pe baza lecturii unor texte biblice și din viața sfinților - formularea de întrebări referitoare la diferite evenimente religioase din viața comunității - participarea la evenimente semnificative din viața școlii și a comunității <p>3.2. Prezentarea importanței unor sărbători și evenimente cu semnificații religioase, din viața familiei și a comunității</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentarea aspectelor caracteristice ale diferitelor sărbători pe baza unor imagini (icoane, ilustrații, reproduceri) referitoare la Nașterea Domnului, Botezul Domnului, Învierea Domnului, Înălțarea Domnului, Sf. Treime etc. - exerciții de prezentare a obiceiurilor și tradițiilor legate de sărbătorile: Nașterea Domnului, Învierea Domnului - învățarea unor cântări și stihuri religioase - identificarea unor obiceiuri și tradiții populare referitoare la diferite sărbători și evenimente religioase, care se manifestă în viața familiei, a comunității locale 	<p>3.1. Analizarea semnificației unor evenimente religioase din viața comunității apropiate și a societății largi</p> <ul style="list-style-type: none"> - elaborarea unor compuneri pe tema unor evenimente religioase - analiza unor icoane care reprezintă evenimente din viața Mântuitorului; a Maicii Domnului, a sfinților - dialog pe tema unor evenimente religioase semnificative din viața comunității și a societății, pornind de la experiențele elevilor - organizarea de serbări școlare cu tematică religioasă <p>3.2. Prezentarea importanței unor sărbători și evenimente cu conținuturi și semnificații religioase, din viața creștinilor</p> <ul style="list-style-type: none"> - dialog pe tema diferitelor sărbători religioase și a unor aspecte specifice acestora în viața Bisericii ortodoxe de rit vechi - dialog pe tema ierarhiei bisericești; exerciții de observare și comparare a atribuțiilor și veșmintelor din ierarhia Bisericii (diacon, preot, episcop, mitropolit, patriarh) - exerciții de prezentare a obiceiurilor și tradițiilor legate de sărbătorile: Nașterea Domnului, Învierea Domnului - dialog pe tema slujbelor religioase specifice Bisericii ortodoxe ruse de rit vechi - prezentarea unor obiceiuri și tradiții populare referitoare la diferite sărbători și evenimente religioase, care se manifestă în viața familiei, a comunității locale

СОДЕРЖАНИЕ

ТЕМЫ	III-ИЙ КЛАСС	IV-ЫЙ КЛАСС
АЗБУКА ДРЕВЛЕПРАВОСЛА ВНОЙ ВЕРЫ	<ul style="list-style-type: none"> • О церковнославянском языке • Церковнославянские буквы и их русские эквиваленты • О молитве: <ul style="list-style-type: none"> - молитва перед обедом - молитва после обеда - молитва Святому Духу - молитва за других людей • Богослужебные книги • Церковное пение • Божественная литургия • О крестном ходе • Что такое пост и какую пользу он приносит? • Святая Пасха – праздник праздников • Почему на Пасху красят яйца? 	<ul style="list-style-type: none"> • О молитве: <ul style="list-style-type: none"> - молитва перед ужином - -молитва после ужина - молитва перед учением - молитва после учения • Об ангелах • О христианском посте • Храм (церковь) и его устройство • Понятие о церковном богослужении • Церковный древлеправославный календарь • Богородичные праздники • Праздники Пасхального цикла
СВЯЩЕННОЕ ПИСАНИЕ – НАСТОЛЬНАЯ КНИГА ХРИСТИАНИНА	<p>Из Евангелия:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Страдания Иисуса Христа да распятия • Распятие Иисуса Христа • Смерть Господа Иисуса Христа • Погребение Господа Иисуса Христа • Воскресение Христово • Явление Господа Иисуса Христа ученикам • Светлое Воскресение Христово (Паска) • Вознесение Господне • Сошествие Святого Духа (Троица) • Успение Божией Матери • Покров Пресвятой Богородицы • Торжество веры Христовой • Воздвижение Креста Господня 	<ul style="list-style-type: none"> • Христос спаситель • Христианское учение о спасении • Добро и зло в православной традиции • Христианская этика. Десять заповедей Бога • Человек и его душа • Православные таинства и символы • Христианское искусство. Иконы • Святые в православном календаре • Мученики и святители • Юродивые, праведники и просветители • Христианская семья и её ценности • Человек в мире людей

Conținuturi (traducere în limba română)

DOMENII	CLASA a III-a	CLASA a IV-a
Noțiuni generale cu privire la credința creștină ortodoxă de rit vechi	<ul style="list-style-type: none"> • Despre limba slavonă bisericească • Literele slavonei bisericești și echivalentele lor rusești • Despre rugăciune: <ul style="list-style-type: none"> - Rugăciunea înainte de masă - Rugăciunea de după masă - rugăciunea Sântului Duh - Rugăciunea pentru alte persoane • Cărțile bisericești • Cântări religioase • Liturghia divină • Despre procesiunea bisericească cu cruce • Ce este postul și cât de benefic este acesta • Sfintele Paști – sărbătoarea sărbătorilor • De ce se vopsesc oule de Paști? 	<ul style="list-style-type: none"> • Despre rugăciune: <ul style="list-style-type: none"> - Rugăciunea înainte de cină - Rugăciunea de după cină - Rugăciune la intrarea în clasă - Rugăciune la ieșirea din clasă • Despre îngeri • Despre postul la creștini • Despre Lăcașul Sfânt și organizarea acestuia; parohia • Despre slujba religioasă • Calendarul bisericesc de rit vechi • Sărbătorile Născătoarei de Dumnezeu • Sărbătorile ciclului pascal
Sfânta scriptură – cartea de căpătâi a unui creștin	<p>Din Evanghelie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Patimile lui Isus Hristos până la răstignire • Răstignirea lui Isus Hristos • Moartea lui Isus Hristos • Îngroparea lui Isus Hristos • învierea lui Isus Hristos • Arătarea lui Isus Hristos ucenicilor Săi • Învierea Domnului – Paștele • Înălțarea Domnului • Pogorârea Sfântului Duh. Sfânta Treime • Adormirea Maicii Domnului • Acoperământul Maicii Domnului • Triumful credinței creștine • Înălțarea Sfintei Cruci 	<ul style="list-style-type: none"> • Mântuitorul • Învățătura ortodoxă despre mântuire • Binele și răul în tradiția ortodoxă • Cele zece porunci ale Domnului • Omul și sufletul său • Sfintele Taine și Simboluri ale ortodoxiei • Artă creștină. Icoanele • Sfinții în calendarul ortodox • Sfinții mucenici și episcopi • „Nebuni” întru Hristos, neprihăniți și luminatori • Familia creștină și valorile acesteia • Omul în universul uman

Sugestii metodologice

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în aplicarea programei școlare pentru proiectarea și derularea la clasă a activităților de predare-învățare-evaluare, în concordanță cu specificul disciplinei *Religie*. Elevul va învăța, prin metode adecvate vârstei, ceea ce îi este necesar pentru dezvoltarea sa armonioasă la această etapă de vârstă și pentru a face față cu succes cerințelor școlare.

În desfășurarea activităților didactice, profesorul de *Religie* poate realiza diferite tipuri de conexiuni interdisciplinare: cele prevăzute de programa școlară, prin relație cu celelalte discipline din aria curriculară „Om și societate” (Educație civică, Istorie, Geografie); conexiuni cu alte discipline de studiu din celelalte arii curriculare (Limba și literatura română, Muzică, Educație artistică etc.); conexiuni realizate de echipe de profesori, prin lecții sau prin activități extrașcolare cu caracter interdisciplinar. Astfel, se recomandă utilizarea unor abordări integrate care să promoveze: un accent prioritar pus pe proiecte, utilizarea de surse de cunoaștere care completează informațiile din manualul școlar, stabilirea de relații între concepte, gruparea flexibilă a elevilor în designul situațiilor de învățare. O astfel de abordare a curriculumului sugerează o schimbare de la procesul de predare-învățare centrat pe acumularea de informații religioase la o abordare centrată pe elev, care îi permite acestuia să exploreze sensuri și semnificații, să valorifice experiența sa de viață, să stabilească corelații între învățarea din clasă cu învățarea din contexte nonformale și informale.

Strategii didactice

Valorificarea valențelor formative ale disciplinei *Religie* promovează utilizarea de strategii didactice care accentuează construcția progresivă a cunoștințelor specifice, prin abordări flexibile și diferențiate ale conținuturilor învățării, în paralel cu formarea progresivă la elevi a capacității de autoevaluare a comportamentelor verbale și acționale, aplicabile în diferite contexte de viață din mediul apropiat al copilului.

Caracterul practic-aplicativ al disciplinei *Religie* solicită utilizarea, pentru segmentul de vârstă căruia ne adresăm, a unui cadru metodologic variat, care îmbină metodele tradiționale cu cele moderne, astfel încât acestea să devină căi pentru dezvoltarea capacității de comunicare a elevilor, pentru crearea unui cadru educațional bazat pe moralitate și religiozitate, prin care să fie sprijinită formarea de conduite precum încrederea, respectul pentru diferență, atitudinea pozitivă față de sine și față de alții, care să ajute la interiorizarea valorilor și a normelor moral-religioase.

Metodele de predare-învățare recomandate în activitățile didactice la disciplina *Religie* vizează cu precădere:

- observarea și învățarea prin descoperire, pornind de la seturi de imagini din diferite categorii (icoane, ilustrații cu conținut religios-moral, fotografii care reflectă aspecte din viața religioasă proprie și din cea a familiei, imagini ce fac referire la acțiuni și elemente liturgice etc.);
- studiul de caz, pentru analizarea unor situații reale sau imaginare, pornind de la experiențele de învățare și de viață ale elevilor;
- lectura textului din manual și a unor texte din literatura religioasă pentru a facilita dezvoltarea vocabularului cu termeni din domeniul religios și pentru a le susține interesul față de aprofundarea mesajului textului revelat;
- conversația, pentru identificarea, împreună cu elevii, a modalităților de aplicare în viața reală a diferitelor valori religioase, pentru evidențierea trăsăturilor morale ale persoanelor biblice sau ale personajelor din diferite povestiri cu conținut moral etc.
- învățarea problematizată, prin implicarea elevilor în rezolvarea unor situații-problemă simple, pornind de la prezentarea unor aspecte și evenimente cu valențe morale;
- jocul de rol și dramatizarea, pentru identificarea unor aspecte specifice domeniului religios, pentru analiza și evaluarea critică a unor situații din diferite grupuri de apartenență sau pentru exersarea unor practici cu caracter moral-religios;
- învățarea bazată pe proiect, metodă ce își propune implicarea elevilor în activități de grup, în vederea realizării de investigații pe o temă propusă de profesor, urmată de prezentarea produsului obținut într-un text, dosar tematic, expoziție etc.

Aplicarea metodelor anterior descrise presupune utilizarea unor mijloace de învățământ variate, în special a celor cu caracter intuitiv, ilustrativ și oferă contexte de alternare a diferitelor forme de organizare a activității (individuală, în grupuri mici, frontal), de realizare a unor activități religioase specifice (audierea de povestiri, rugăciuni, texte și cântări religioase, colinde etc.), de implicare a elevilor în diferite activități extrașcolare, care completează și îmbogățesc demersurile didactice

desfășurate prin ora de religie. Astfel, se recomandă ca profesorul de religie să utilizeze mijloace didactice adecvate: planșe ilustrative, softuri educaționale, CD-uri și DVD-uri cu filmulețe, prezentări educative cu ajutorul noilor tehnologii, adaptate conținuturilor propuse, culegeri de texte literare în versuri și proză, cântece necesare ca suport pentru serbări și lecții curente, site-uri cu informații religioase.

Contexte și medii de învățare

Ora de *Religie* nu înseamnă numai activitatea obișnuită a profesorului cu elevii în sala de clasă. Prin specificul ei, educația religioasă permite organizarea unor contexte variate de învățare, care să-i motiveze pe elevi pentru participarea activă și să le susțină interesul pentru domeniul *Religiei*.

Așadar, cum și unde anume se pot organiza activitățile de învățare la disciplina *Religie*?

- **Învățăm în sala de clasă!** În sălile de clasă, profesorul poate organiza diferite activități de predare-învățare cu elevii: lecții obișnuite de prezentare de noi teme, întâlniri cu personalități relevante pentru domeniul religiei, discuții pe teme religioase cu părinți sau cu alți membri ai comunității etc.
- **Mergem la bibliotecă!** Profesorul de religie, împreună cu elevii, poate organiza activitatea la biblioteca școlii sau la altă bibliotecă din comunitate. În aceste contexte de învățare, elevii pot fi încurajați și susținuți să se familiarizeze cu spațiul bibliotecii, să observe cum se caută o carte, să participe la întâlniri cu diferite personalități.
- **Vizităm biserica!** Biserica este un spațiu cu înalte valențe educative pentru ora de religie. Profesorul poate organiza cu elevii vizite la biserică, în diferite ocazii și scopuri: pentru participarea și observarea anumitor slujbe bisericești, pentru discuții cu preotul pe teme religioase sau pentru a organiza în comun diferite evenimente importante pentru comunitate ori activități de întraajutorare a membrilor acesteia.
- **Leșim în alte spații din afara școlii!** Profesorul de religie și elevii pot derula activități de învățare și în contexte extrașcolare precum: mersul la cinematograful pentru vizionarea unor filme pe teme religioase relevante din perspectiva acestei discipline de studiu, vizitarea unor muzee, plimbarea pe stradă/ prin parc pentru observarea comportamentelor oamenilor și analizarea acestora din perspectiva moralei religioase.
- **Mergem în excursii tematice la mănăstiri sau alte lăcașuri de cult!** Profesorul de religie poate organiza excursii cu elevii, pe un traseu care să cuprindă o serie de mănăstiri sau alte așezăminte religioase cu o anumită semnificație pentru comunitatea sau regiunea respectivă. În acest context, se pot organiza discuții cu specialiștii din muzeele mănăstirilor, se pot iniția dialoguri cu unii duhovnici, se pot observa sau descrie spațiile sau obiectele cu caracter sacru.
- **Căutăm pe Internet informații și imagini cu caracter religios!** În afară de faptul că unele lecții sau teme pot utiliza platforme educaționale, profesorul poate să descopere pe Internet, împreună cu elevii, informații relevante despre specificul vieții religioase din spațiul proxim sau din alte arealuri geografice și culturale, poate urmări secvențe muzicale, filmice, liturgice ce sunt corelate cu temele planificate.

Aspecte privind evaluarea

Evaluarea constituie o componentă organică a procesului de învățământ. Se recomandă a fi utilizate cu prioritate metode moderne de evaluare, precum: observarea sistematică a comportamentului elevilor, centrarea pe progresul personal, autoevaluarea, realizarea unor proiecte care să valorifice achizițiile copiilor și să stimuleze în același timp dezvoltarea de valori și atitudini, în contexte firești, sincretice, adaptate vârstei. Este recomandabil ca evaluarea să se realizeze prin raportare la standarde generale și nu la nivelul clasei. De asemenea, evaluarea orientează cadrul didactic în reglarea strategiilor de predare, pentru o mai bună adecvare la particularitățile individuale și de vârstă ale elevilor.

Procesul de evaluare va pune accent pe recunoașterea experiențelor de învățare și a competențelor dobândite de către copii în contexte nonformale sau informale. Evoluția copilului va fi înregistrată și discutată cu părinții. În întreaga activitate de învățare și evaluare va fi urmărit, încurajat și valorizat progresul fiecărui copil în parte.

Grupul de lucru

Feodor Chirilă	Universitatea „Spiru Haret” București
Casian Nadea	Inspectoratul școlar Județean Tulcea
Pașa Policov	Ministerul Educației Naționale